

مبانی روانشناسی محیطی

مترجمان:

دکتر سید باقر حسینی

عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران

ملیحه باقری

کسری حسن پور

مریم حیدرزاده

عنوان و نام پدیدآور	: مبانی روانشناسی محیطی / اوپر استاران لیندا اشتگ، اگنس ای وان دن برگ، جودیت ای ام، دگروت؛ مترجمان سیدباقر حسینی ... او دیگران.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۰ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۹۴-۸۹-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: پشت جلد به انگلیسی: 2012, Environmental psychology : an introduction.
یادداشت	: مترجمان سیدباقر حسینی، ملیحه باقری، کسری حسینی، مریم حیدرزاده.
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: روان شناسی محیط زیست
موضوع	: Environmental psychology
موضوع	: طبیعت --- جنبه های روان شناسی
موضوع	: Nature -- Psychological aspects
شناسه افزوده	: اشتگ، لیندا، ۱۹۶۵ - م.، ویراستار
شناسه افزوده	: Steg, Linda
شناسه افزوده	: برگ، اگنس ای. وان دن، ویراستار
شناسه افزوده	: Berg, Agnes E. van den
شناسه افزوده	: دگروت، جودیت ای. ام.، ویراستار
شناسه افزوده	: de Groot, Judith I. M
شناسه افزوده	: حسینی، سیدباقر، ۱۳۳۱ - مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
شناسه افزوده	: Shahid Rajaee Teacher Training University
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۵/BF۳۵۳ / ۷مط
رده بندی دیویی	: ۹/۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۶۱۸۲۷

عنوان	: مبانی روانشناسی محیطی
مترجمان	: دکتر سید باقر حسینی، عضو هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران / ملیحه باقری / کسری حسن پور / مریم حیدرزاده
ویراستار علمی	: دکتر سید باقر حسینی
ویراستار ادبی	: دکتر یداله بهمنی
چاپ اول	: بهار ۱۳۹۶
چاپ دوم	: بهار ۱۴۰۱
انتشارات	: دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
لیتوگرافی	: رجاء نقشینه
چاپ	: شریف
طراح جلد	: عباس مرادی
ناظر چاپ	: محمد معتمدی نژاد
صفحه آرا	: محمد جواد رحیمیان
شمارگان	: ۵۰۰ جلد
قیمت	: ۱۰۰.۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۹۴-۸۹-۷ ISBN: 978-600-6594-89-7

کلیه حقوق این اثر برای مترجمان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی محفوظ است.

نشانی: تهران، لویزان - کد پستی ۱۵۸۱۱-۱۶۷۸۸ - صندوق پستی ۱۶۳ - ۱۶۷۸۵ - تلفن: (۰۲۶۳۲) ۲۲۹۷۰۰۶۰ - ۲۲۹۷۰۰۷۰

تلفکس: ۲۲۹۷۰۰۴۲، پست الکترونیکی: publish@sru.ac.ir، وب سایت: <http://publish.sru.ac.ir>

فهرست مطالب

۱	فصل ۱: روانشناسی محیطی : تاریخچه ، حیطه فعالیت و روش‌ها
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- تاریخچه روانشناسی محیطی
۳	۱-۲-۱- به سمت روانشناسی معماری
۵	۲-۲-۱- به سمت روانشناسی سبز
۶	۳-۱- حیطه کنونی و ویژگی‌های رشته روانشناسی محیطی
۷	۱-۳-۱- روش تبدیلی
۸	۲-۳-۱- همکاری بین رشته‌ای
۸	۳-۳-۱- روش مبتنی بر مسئله
۹	۴-۳-۱- گوناگونی شیوه‌ها
۱۰	۴-۱- روش‌های اصلی پژوهش در روانشناسی محیطی
۱۰	۱-۴-۱- پرسشنامه
۱۱	۲-۴-۱- آزمون‌های آزمایشگاهی
۱۲	۳-۴-۱- مطالعات شبیه سازی کامپیوتری
۱۳	۴-۴-۱- مطالعات میدانی
۱۴	۵-۴-۱- مطالعات موردی
۱۶	۱-۵- نگاه کلی کتاب
۱۹	فصل ۲: بررسی مفهوم مخاطرات (ریسک) محیطی
۱۹	۱-۲- مقدمه
۲۰	۲-۲- مخاطرات (ریسک‌های) محیطی چیست؟
۲۱	۳-۲- قضاوت‌های ذهنی درباره ریسک (مخاطرات)
۲۱	۱-۳-۲- راهنمای اکتشافی و بایاس‌ها در قضاوت و ارزیابی ریسک
۲۴	۲-۳-۲- کاهش موقتی ریسک‌های محیطی

۲۵	۲-۳-۳- روش سایکومتریک
۲۶	۲-۴- ریسک ، ارزش ها و اخلاقیات
۲۷	۲-۴-۱- ارزش ها
۲۸	۲-۴-۲- اصول اخلاقی
۲۹	۲-۵- واکنش های احساسی نسبت به ریسک های محیطی
۳۱	۲-۶- خلاصه
۳۵	فصل ۳: تنش های (استرس های) محیطی
۳۵	۳-۱- مقدمه
۳۷	۳-۲- مفاهیم استرس
۳۸	۳-۳- اثرات استرس محیطی
۳۹	۳-۳-۱- آلودگی صوتی یا نویز
۴۱	۳-۳-۲- ازدحام
۴۲	۳-۳-۳- کیفیت ضعیف مسکن
۴۴	۳-۴- کیفیت ضعیف همسایگی (محل مسکونی)
۴۵	۳-۵- ترافیک
۴۶	۳-۴- خلاصه
۴۹	فصل ۴: زیبایی بصری: ارزیابی منظر و ادراک بصری انسان
۴۹	۴-۱- مقدمه
۵۱	۴-۲- ارزیابی کیفیت بصری
۵۲	۴-۳- تئوری های مبین اولویت های بصری منظر برای انسان؛ امری ذاتی یا اکتسابی؟
۵۶	۴-۴- ارزیابی و طرح ریزی زیبایی یک صحنه
۵۸	۴-۵- پیشرفت های روش شناسی
۶۰	۴-۶- خلاصه
۶۱	فصل ۵: تأثیر طبیعت بر سلامت انسان
۶۱	۵-۱- مقدمه
۶۲	۵-۲- سلامت چیست و چگونه می توان آن را اندازه گیری نمود ؟

۶۴	۳-۵- طبیعت چیست و چگونه می توان آن را ارزیابی نمود ؟
۶۵	۴-۵- ارتباط طبیعت با سلامت
۶۷	۵-۵- فضای سبز و سلامت عمومی
۶۹	۶-۵- مکانیزم‌های پیوند دهنده طبیعت و سلامت
۷۲	۷-۵- خلاصه
۷۵	فصل ۶: محیط‌های احیاکننده
۷۵	۱-۶- مقدمه
۷۶	۲-۶- تحقیقات محیط‌های احیا کننده
۷۸	۱-۲-۶- تئوری ریکاوری استرس (Stress Recovery Theory - SRT)
۷۹	۲-۲-۶- تئوری احیای توجه (Attention Restoration Theory - ART)
۸۱	۳-۶- منشأ تکاملی تجربیات طبیعت احیا گر
۸۳	۴-۶- رویکردها و پیشرفت‌های اخیر تجربی و نظری
۸۳	۱-۴-۶- میزان وضوح ادراکی
۸۴	۲-۴-۶- ارتباط و پیوند با طبیعت
۸۵	۳-۴-۶- تجربیات خُرد - احیا (Micro-Restorative) و اثرات توانبخشی
۸۶	۵-۶- کاربردها و مفاهیم استنباط شده
۸۸	۶-۶- خلاصه
۸۹	فصل ۷: دیدگاه دوگانه پیرامون منظر طبیعی و طبیعت
۸۹	۱-۷- مقدمه
۹۰	۲-۷- مرور تاریخی
۹۱	۳-۷- اثرات احساسی و معانی در تجربه محیط طبیعی
۹۴	۴-۷- دیدگاه‌های مختلف درباره اولویتهای طبیعت و چشم انداز
۹۷	۵-۷- چشم انداز نظری
۱۰۰	۶-۷- مفاهیم عملی
۱۰۱	۷-۷- خلاصه
۱۰۳	فصل ۸: ابعاد انسانی حیات وحش

۱۰۳	۸-۱- مقدمه
۱۰۵	۸-۲- تحقیقات اولیه: دیدگاه‌ها نسبت به حیات وحش
۱۰۷	۸-۳- سلسله مراتب شناختی
۱۰۹	۸-۴- جهت‌گیری‌های ارزش حیات وحش
۱۱۲	۸-۵- پیش‌بینی هنجارها و دیدگاه‌ها درباره حیات وحش
۱۱۳	۸-۶- احساسات نسبت به حیات وحش
۱۱۶	۸-۷- خلاصه
۱۱۹	فصل ۹: ارزیابی محیط‌های ساخته شده و روش‌هایی برای طراحی ساختمان، که آسایش و رفتار سالم را حمایت می‌کند
۱۲۰	۹-۱- مقدمه
۱۲۰	۹-۲- ارزیابی زیبایی‌شناسی معماری
۱۲۰	۹-۲-۱- یکنواختی‌ها در ارزیابی فضاهای مصنوع
۱۲۳	۹-۲-۲- تفاوت‌ها در ناظرین فضاهای مصنوع
۱۲۵	۹-۲-۳- معنا در معماری
۱۲۶	۹-۳- سه روش طراحی ساختمان برای حمایت از آسایش و رفتار سالم
۱۲۶	۹-۳-۱- طراحی اجتماعی
۱۲۹	۹-۳-۲- طراحی بیوفیلیک یا دوست‌دار محیط زیست
۱۳۰	۹-۳-۳- طراحی مبتنی بر شواهد
۱۳۱	۹-۴- خلاصه
۱۳۳	فصل ۱۰: کیفیت محیط شهری
۱۳۳	۱۰-۱- مقدمه
۱۳۴	۱۰-۲- محیط‌های شهری بعنوان منابع استرس و ناراحتی
۱۳۷	۱۰-۳- محیط‌های شهری بعنوان منابع آرامش و احیا
۱۳۹	۱۰-۴- رویکرد چند بعدی در ارزیابی کیفیت محیط شهری
۱۴۴	۱۰-۵- رویکرد چند مکانی (Multi-Place Approach)
۱۴۵	۱۰-۶- خلاصه

۱۴۷	فصل ۱۱: محیط و کیفیت زندگی
۱۴۷	۱-۱۱- مقدمه
۱۵۰	۲-۱۱- کیفیت زندگی (QoL): معیارهای عینی و ذهنی
۱۵۱	۳-۱۱- QoL: مقیاس‌های تک بعدی و چند بعدی
۱۵۲	۴-۱۱- محیط و کیفیت زندگی (QoL): مرور کلی بر تحقیقات
۱۵۳	۱-۴-۱۱- کدامیک از جنبه‌های کیفیت زندگی (QoL) مهمتر هستند؟
۱۵۵	۲-۴-۱۱- کیفیت زندگی (QoL) تا چه میزان در شرایط خاص تقویت می‌شود؟
۱۵۷	۳-۴-۱۱- QoL در شرایط محیطی گوناگون چگونه تغییر می‌کند؟
۱۵۸	۴-۴-۱۱- تغییرات محیطی چگونه بر QoL تأثیر می‌گذارند؟
۱۶۱	۵-۱۱- خلاصه
۱۶۳	فصل ۱۲: چگونگی تأثیر نشانه‌ها در محیط بر رفتارهای هنجاری
۱۶۳	۱-۱۲- مقدمه
۱۶۵	۲-۱۲- اهداف فراگیر و قدرت نسبی آن‌ها
۱۶۷	۳-۱۲- نشانه‌های محیطی که بطور مستقیم اهداف هنجاری را تقویت می‌کند
۱۷۱	۴-۱۲- نشانه‌های محیطی که بطور مستقیم اهداف هنجاری را تضعیف می‌کند
۱۷۳	۵-۱۲- تضعیف غیرمستقیم هدف هنجاری با نشانه‌های محیطی که هدف بهره را تقویت می‌کنند
۱۷۴	۶-۱۲- تضعیف غیرمستقیم هدف هنجاری با نشانه‌های محیطی که هدف لذت را تقویت می‌کنند
۱۷۵	۷-۱۲- خلاصه
۱۷۷	فصل ۱۳: ارزیابی رفتار محیطی
۱۷۷	۱-۱۳- مقدمه
۱۷۷	۲-۱۳- چه چیز اندازه‌گیری می‌شود؟ رفتار یا تاثیر !!!
۱۷۸	۱-۱۳- رفتار محیطی

۱۷۹	۱۳-۲-۲- تاثیر محیطی
۱۸۴	۱۳-۳- چگونه باید رفتار محیطی را اندازه گیری کرد ؟
۱۸۶	۱۳-۴- مفاهیم چند بعدی و تک بعدی رفتار محیطی
۱۸۶	۱۳-۴-۱- مفاهیم چند بعدی رفتار محیطی
۱۸۸	۱۳-۴-۲- مفهوم تک بعدی رفتار محیطی
۱۹۰	۱۳-۵- خلاصه
۱۹۱	فصل ۱۴ : ارزش‌ها و رفتار محیطی
۱۹۱	۱۴-۱- مقدمه
۱۹۲	۱۴-۲- ارزش‌ها
۱۹۳	۱۴-۳- تئوری‌های ارزش
۱۹۳	۱۴-۳-۱- جهت گیری‌های ارزش اجتماعی
۱۹۴	۱۴-۳-۲- تئوری ارزش شوارتز
۱۹۶	۱۴-۳-۳- پیدایش ارزش‌های عشق به طبیعت
۱۹۹	۱۴-۴- چگونه ارزش‌ها بر رفتار محیطی تاثیر می‌گذارند؟
۲۰۱	۱۴-۵- مفاهیم مربوطه
۲۰۴	۱۴-۶- ارتباط عملی تحقیقات ارزش
۲۰۵	۱۴-۷- خلاصه
۲۰۷	فصل ۱۵ : هنجارهای اجتماعی و رفتارهای موافق محیط
۲۰۷	۱۵-۱- مقدمه
۲۰۸	۱۵-۲- هنجار اجتماعی چیست؟
۲۰۹	۱۵-۳- هنجارها چگونه بر رفتار اثر می‌گذارند؟
۲۱۱	۱۵-۴- چرا افراد با هنجارها هماهنگ می‌شوند؟
۲۱۱	۱۵-۵- چه زمانی هنجارها بر رفتار تاثیر می‌گذارند؟
۲۱۲	۱۵-۵-۱- برجستگی
۲۱۴	۱۵-۵-۲- اندازه گروه
۲۱۴	۱۵-۵-۳- گروه‌های مرجع

۲۱۵	۱۵-۵-۴- هنجارهای شخصی
۲۱۶	۱۵-۵-۵- تعارض هنجار و اهمیت پیغام‌های هماهنگ
۲۲۱	۱۵-۶- خلاصه
۲۲۳	فصل ۱۶: جنبه‌های احساسی و سمبولیک رفتار محیطی
۲۲۳	۱۶-۱- مقدمه
۲۲۴	۱۶-۲- منظور از جنبه‌های ابزاری، احساسی و سمبولیک چیست؟
۲۳۰	۱۶-۳- انگیزه‌های سمبولیک
۲۳۰	۱۶-۳-۱- هویت فردی
۲۳۲	۱۶-۳-۲- جایگاه اجتماعی
۲۳۳	۱۶-۴- انگیزه‌های احساسی
۲۳۶	۱۵-۶- خلاصه
۲۳۹	فصل ۱۷: شرایط پیچیده اجتماعی: جنبه‌های انگیزشی، فردی و ساختاری تأثیرگذار بر مشارکت
۲۳۹	۱۷-۱- مقدمه
۲۴۰	۱۷-۲- تعریف شرایط پیچیده اجتماعی
۲۴۱	۱۷-۳- انواع شرایط پیچیده اجتماعی
۲۴۱	۱۷-۳-۱- شرایط پیچیده در مقیاس بزرگ
۲۴۲	۱۷-۳-۲- شرایط پیچیده منابع
۲۴۲	۱۷-۳-۳- شرایط پیچیده خوب عمومی
۲۴۳	۱۷-۴- انگیزه‌ها در شرایط پیچیده اجتماعی
۲۴۴	۱۷-۴-۱- طمع
۲۴۵	۱۷-۴-۲- کارایی
۲۴۶	۱۷-۴-۳- انصاف
۲۴۷	۱۷-۵- عوامل ترغیب کننده همکاری
۲۴۸	۱۷-۵-۱- اندازه گروه
۲۴۸	۱۷-۵-۲- ارتباطات

۲۴۹	۱۷-۵-۳- سودمندی واکنش
۲۴۹	۱۷-۵-۴- عدم قطعیت محیطی
۲۵۰	۱۷-۵-۵- عدم قطعیت اجتماعی
۲۵۰	۱۷-۵-۶- هنجارها در شرایط پیچیده در مقیاس بزرگ
۲۵۱	۱۷-۶- خلاصه
۲۵۳	فصل ۱۸: مدل‌هایی برای شرح رفتار محیطی
۲۵۳	۱۸-۱- مقدمه
۲۵۴	۱۸-۲- تئوری رفتار برنامه ریزی شده
۲۵۸	۱۸-۳- مدل فعال سازی هنجار
۲۶۲	۱۸-۴- تئوری ارزش-باور-هنجار طرفداری محیط زیست
۲۶۵	۱۸-۵- تئوری چارچوب بندی هدف
۲۶۷	۱۸-۶- خلاصه
۲۶۹	فصل ۱۹: آیا عادات دیروز مانع از تغییر فردا می‌شود؟ تاثیر خود به خود بودن بر رفتار محیطی
۲۶۹	۱۹-۱- مقدمه
۲۷۰	۱۹-۲- پیش زمینه تئوری: چگونه عادات کسب می‌شوند؟
۲۷۲	۱۹-۳- محدود ساختن تصمیم‌گیری: چگونه عادات بر استفاده از اطلاعات تاثیر می‌گذارند؟
۲۷۶	۱۹-۴- اندازه‌گیری عادات: چالشی برای تحقیق
۲۸۰	۱۹-۵- شکستن عادت‌های بد، ایجاد عادت‌های خوب
۲۸۴	۱۹-۶- خلاصه
۲۸۵	فصل ۲۰: روانشناسی محیطی در آمریکای لاتین
۲۸۵	۲۰-۱- مقدمه
۲۸۶	۲۰-۲- پس زمینه آمریکای لاتین
۲۸۸	۲۰-۳- تحقیقات روانشناسی محیطی در آمریکای لاتین
۲۸۹	۲۰-۴- خلاصه بررسی‌های قبلی درباره روانشناسی محیطی در آمریکای لاتین

۲۹۱	۵-۲۰- پیشرفت‌های اخیر در روانشناسی محیطی در آمریکای لاتین
۲۹۳	۶-۲۰- موضوعات کلیدی درباره توسعه تحقیق در آمریکای لاتین
۲۹۳	۶-۲۰- ۱- تحقیقات بین المللی
۲۹۴	۶-۲۰- ۲- روش تحقیق
۲۹۴	۶-۲۰- ۳- نمونه‌های تحقیق
۲۹۴	۶-۲۰- ۴- آموزش روانشناسان محیطی
۲۹۵	۶-۲۰- ۵- تفاوت‌ها در ارزش‌ها، فرهنگ و زبان
۲۹۶	۶-۲۰- ۷- خلاصه
۲۹۹	فصل ۲۱: استراتژی‌های اطلاعاتی برای تبلیغ رفتار موافق محیطی:
	دانش در حال تغییر، آگاهی و دیدگاه‌ها
۲۹۹	۲۱-۱- مقدمه
۳۰۰	۲۱-۲- اقدامات مداخله‌ای: از تحقیق تا اجرا
۳۰۱	۲۱-۳- استراتژی‌های اطلاعاتی
۳۰۲	۲۱-۳-۱- ارائه اطلاعات
۳۰۴	۲۱-۳-۲- تنظیم هدف
۳۰۶	۲۱-۳-۳- تعهد
۳۰۷	۲۱-۳-۴- تبلیغ
۳۰۸	۲۱-۳-۵- بازخورد
۳۱۰	۲۱-۴- تحقیقات مداخله‌ای: برخی از موضوعات کلی
۳۱۱	۲۱-۵- خلاصه
۳۱۳	فصل ۲۲: ترغیب رفتار موافق محیطی با پاداش و تنبیه
۳۱۳	۲۲-۱- مقدمه
۳۱۴	۲۲-۲- آنالیز پیامدها
۳۱۷	۲۲-۳- پیامدهای طبیعی در برابر مازاد
۳۱۸	۲۲-۴- کاربرد پیامد اضافی چه زمانی مناسب است؟
۳۲۰	۲۲-۵- چگونه پیامدهای اضافی اعلام شده و تحویل داده می‌شوند؟

۳۲۱	۲۲-۵-۱- پیامدهای منفی در برابر مثبت
۳۲۲	۲۲-۵-۲- پیامدهای مالی در مقابل غیر مالی
۳۲۵	۲۲-۶- خلاصه
۳۲۷	فصل ۲۳ : تکنولوژی ترغیب کننده برای ترویج رفتارهای مثبت محیطی
۳۲۷	۲۲-۱- مقدمه
۳۲۸	۲۳-۲- تکنولوژی و رفتار
۳۲۹	۲۳-۳- تکنولوژی ترغیب کننده
۳۳۰	۲۳-۴- روش‌هایی برای کاربرد تکنولوژی ترغیب کننده
۳۳۲	۲۳-۵- تاثیر اجتماعی از طریق سیستم‌های هوشمند
۳۳۴	۲۳-۵-۱- نقش گفتار و تجسم
۳۳۵	۲۳-۵-۲- واکنش
۳۳۵	۲۳-۶- فراهم کردن تجربیات ترغیب کننده
۳۳۶	۲۳-۷- تکنولوژی ترغیب کننده به عنوان ابزار ترویج تغییر رفتار
۳۳۶	۲۳-۷-۱- ترغیب کنندگی محیط
۳۳۸	۲۳-۷-۲- اقدامات مداخله‌ای گروه
۳۴۰	۲۳-۸- خلاصه
۳۴۳	فصل ۲۴ : قابل پذیرش بودن سیاست‌های محیطی
۳۴۳	۲۴-۱- مقدمه
۳۴۴	۲۴-۲- قابل قبول بودن به عنوان شرایط پیچیده اجتماعی
۳۴۵	۲۴-۳- چارچوب تئوری برای شرح قابل قبول بودن اقدامات سیاست
۳۴۶	۲۴-۳-۱- پیامدهای سیاست فردی
۳۴۸	۲۴-۳-۲- پیامدهای سیاست جمعی
۳۵۰	۲۴-۳-۳- توزیع منصفانه پیامدهای سیاست
۳۵۴	۲۴-۴- انصاف رویکردی و قابل قبول بودن سیاست‌های محیطی
۳۵۵	۲۴-۵- چگونه میتوان پشتیبانی عمومی را در طول زمان افزایش داد؟ توصیف

۳۵۶	۲۴-۶- خلاصه
۳۵۹	فصل ۲۵: فرآیندهای تغییر
۳۵۹	۲۵-۱- مقدمه
۳۶۰	۲۵-۲- تئوری میدانی لوین
۳۶۰	۲۵-۲-۱- تئوری تغییر لوین
۳۶۱	۲۵-۳- تغییر رفتار: فرایند خود تنظیمی هدایت شده با چرخه‌های بازخورد
۳۶۲	۲۵-۳-۱- اهداف به عنوان ارزش مرجع در یک حلقه ی بازخورد
۳۶۳	۲۵-۳-۲- سازماندهی سلسله مراتبی اهداف و حلقه های بازخورد
۳۶۴	۲۵-۳-۳- نقش تمرکز بر خود
۳۶۵	۲۵-۴- تغییر رفتار : غلبه بر مقاومت در برابر تغییر نیازمند زمان است
۳۶۷	۲۵-۵- مدل مرحله ای تغییر رفتار خود تنظیم شده
۳۷۰	۲۵-۶- مفاهیمی برای اقدامات مداخله‌ای
۳۷۲	۲۵-۷- خلاصه
۳۷۵	فصل ۲۶: شبیه سازی نظام‌های محیطی اجتماعی
۳۷۵	۲۶-۱- مقدمه
۳۷۶	۲۶-۲- پیچیدگی اجتماعی
۳۷۷	۲۶-۳- شبیه سازی اجتماعی به عنوان یک روش
۳۷۹	۲۶-۴- شبیه سازی اجتماعی رفتار محیطی
۳۷۹	۲۶-۴-۱- کاربرد تئوری در مدل‌های شبیه سازی: رسمی سازی فرآیندهای تغییر دیدگاه
۳۸۰	۲۶-۴-۲- کاربرد تئوری و داده در مدل‌ها: انتشار نوآوری‌های محیطی
۳۸۲	۲۶-۵- تلفیق شبیه سازی اجتماعی در مدل سازی محیطی
۳۸۲	۲۶-۵-۱- مطالعه دریاچه‌ای
۳۸۳	۲۶-۵-۲- مدلسازی همراه: مطالعه در زمینه مهاجرت‌های نیروی کار و تولید برنج در تایلند
۳۸۵	۲۶-۵-۳- تلفیق چندمدل سیستم اجتماعی-محیطی: استفاده از آب در حوزه ی رود دانوب
۳۸۶	۲۶-۶- گام‌های کلیدی در ایجاد مدل‌های مبتنی بر عامل

۳۸۶	۲۶-۱-۶- توسعه مدل‌ها
۳۸۷	۲۶-۲-۶- کاربرد مدل‌ها
۳۸۸	۲۶-۷- خلاصه
۳۸۹	فصل ۲۷: موضوعات محیطی در کشورهای در حال توسعه
۳۸۹	۲۷-۱- مقدمه
۳۹۱	۲۷-۲- پیش‌بینی رفتار و تغییر رفتار
۳۹۷	۲۷-۳- نگرانی‌های محیطی و مشکلات سلامت عمومی
۳۹۸	۲۷-۴- محیط‌های زندگی
۴۰۱	۲۷-۵- خلاصه
۴۰۳	فصل ۲۸: نتیجه‌گیری: خلاصه، رویکردها و چشم‌انداز آینده پیرامون روانشناسی محیطی
۴۰۳	۲۸-۱- خلاصه و یافته‌های کلیدی
۴۰۷	۲۸-۲- رویکردهای عمومی و پیشرفت‌ها
۴۱۲	۲۸-۳- چالش‌هایی برای تحقیقات آینده
۴۱۹	واژه‌نامه انگلیسی - فارسی
۴۲۹	واژه‌نامه فارسی - انگلیسی
۴۴۱	نمایه

به نام خدا

پیشگفتار

محیطی که ما در آن زندگی می‌کنیم، به شیوه‌های متعددی بر زندگی افراد تاثیر دارد؛ اما این محیط به طور متقابل محصول فعالیت‌های انسان است. روانشناسی محیطی به مطالعه این روابط متقابل بین انسان و محیط پرداخته است. هدف از این کتاب ارائه مقدمه‌ای برای این رشته تحقیقاتی در حال تکامل و پویاست. در ۲۶ فصلی که هسته اصلی این کتاب را تشکیل می‌دهد، بیش از ۵۰ پژوهشگر مستنداتی از وضعیت کنونی رشته روانشناسی محیطی را ارائه داده‌اند. فصل‌ها در ۳ بخش سازماندهی شده است. بخش یک دربرگیرنده ۱۱ فصل با بحث درباره تاثیرات محیط بر انسان می‌باشد؛ بخش دوم شامل ۸ بخش با تمرکز بر عوامل تاثیرگذار بر رفتار محیطی است، و بخش سوم شامل ۷ فصل، شیوه‌های ترویج رفتار موافق محیطی را مورد بحث قرار می‌دهد.

کتاب پیش‌رو که ترجمه‌ای از منبع معتبر و مرجع دانشگاهی: *Environmental Psychology: An introduction*. Steg, L. I., van den Berg, A. E. & de Groot, J. I. 2012; (eds.). Wiley-Blackwell می‌باشد، ساختاری میان‌رشته‌ای داشته و می‌تواند برای معماران، طراحان محیط، معماران منظر، روانشناسان و متخصصان محیط، و دانشجویان گرامی مفید باشد. امید است کتاب حاضر بتواند در توسعه ی دانش پایه روانشناسی محیطی یاری‌رسان باشد.

جا دارد از تمامی عزیزانی که در مراحل مختلف شکل‌گیری این کتاب در دو سال گذشته همراه بوده‌اند تشکر گردد. نظرات ارزشمند اساتید ارجمند، دانشجویان گرامی و خوانندگان عزیز، برای رفع کاستی‌های ناخواسته‌ی کتاب و بهبود چاپ‌های آتی به دیده منت است.

تهران، بهار ۱۳۹۶

فصل ۱

روانشناسی محیطی : تاریخچه ، حیطه فعالیت و روش‌ها

۱-۱- مقدمه

هدف از این نوشتار ارائه مقدمه‌ای بر روانشناسی محیطی است. روانشناسی محیطی شاخه‌ای علمی است، که به مطالعه نقش متقابل بین افراد و محیط طبیعی و ساخته‌شده می‌پردازد. این بدان معناست که روانشناسی محیطی به بررسی تأثیر محیط بر تجربیات انسان، رفتار و سلامت او؛ و همچنین تأثیر افراد بر محیط؛ یعنی عوامل تأثیرگذار بر رفتار محیطی و شیوه‌های ترغیب رفتارهای موافق محیطی می‌پردازد. این کتاب مروری بر تئوری‌ها و پژوهش درباره هر یک از این موضوعات است.

ابتدا در این فصل، مروری اجمالی بر تاریخچه «روانشناسی محیطی» ارائه می‌گردد؛ و در ادامه به بحث درباره ویژگی‌های این رشته و شرح روش‌های اصلی به کار رفته در آن پرداخته می‌شود. این فصل با تشریح طرح کلی این کتاب، خاتمه می‌یابد.

تاریخچه روانشناسی محیطی

روانشناسی محیطی از اواخر ۱۹۶۰ به عنوان شاخه‌ای از روانشناسی شناخته شد؛ در نتیجه رشته‌ای نسبتاً جدید در روانشناسی به شمار می‌آید. (آلتمن^۱ ۱۹۷۵؛ پروشانسکی، ایتلسن، رولین^۲ ۱۹۷۰؛ استکلس^۳ ۱۹۷۷ و ۱۹۸۷). پل^۴ (۲۰۰۶) معتقد است "هلیچ" یکی از اولین پژوهشگرانی است که عبارت "روانشناسی محیطی" را در نیمه اول قرن بیستم به کار برد. هلیچ^۵ (۱۹۱۱) تأثیر محرک‌های مختلف محیطی مانند رنگ و شکل، ماه و خورشید و محیط‌های بیرونی را بر فعالیت‌های انسان مورد مطالعه قرار داد. او همچنین در تألیف آخر خود به مطالعه پدیده‌های شهری مانند ازدحام و تحریک بیش از حد پرداخت و انواع مختلف محیط‌ها (محیط‌های طبیعی، اجتماعی، تاریخی-فرهنگی؛ به پل ۲۰۰۶ نگاه کنید) را در تحقیقات خود مورد مطالعه قرار داد. اگرچه موضوعات هلیچ، نمونه‌ای از رشته روانشناسی محیطی است اما هنوز صحبت درباره رشته مستقلی از پژوهش سیستماتیک درباره تعامل‌های متقابل محیط-انسان بسیار زود است. برانسویک (۱۹۵۵-۱۹۰۳) و لوبین (۱۹۴۷-۱۸۹۰) معمولاً به عنوان پدران پایه‌گذار روانشناسی محیطی شناخته می‌شوند. درحالی‌که هیچ‌یک از این پژوهشگران دارای اثر تجربی قابل توجهی نبوده‌اند که امروزه بتوان آن را به عنوان دانش روانشناسی محیطی طبقه‌بندی نمود. اما ایده‌های آن‌ها مانند تعامل متقابل بین محیط فیزیکی و فرایندهای روانشناسی و مطالعه رفتارهای انسان در محیط‌های زندگی واقعی و مصنوعی

¹ Altman, I. (1975). *The environment and social behavior: Privacy, personal space, territory and crowding*. Monterey, CA: Brooks/Cole.

² Proshansky, H. M., Ittelson, W. H., & Rivlin, L. G. (Eds.) (1970). *Environmental psychology: People and their physical settings*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

³ Stokols, D. (Ed.). (1977). *Perspectives on environment and behavior*. New York: Plenum Press.

Stokols, D. (1978). Environmental psychology. *Annual Review of Psychology*, 29, 253-295.

⁴ Pol, E. (2006). Blueprints for a history of environmental psychology (I): From first birth to American transition. *Medio Ambiente y Comportamiento Humano*, 7(2), 95-113.

⁵ Hellpach, W. (1911). *Geopsyché*. Leipzig: Engelmann.